

DR. ANASTASIE FĂTU CTITORUL PRIMEI GRĂDINI BOTANICE
DIN ROMÂNIA

M. LEOCOV

În „*Gazeta de Moldavia*“ din 8 oct. 1856, pe pagina cu noutăți interne, a apărut următorul articol :

„Între numărul cel mic de așezăminte particulare destinate învățării științelor, se află în Iași Grădina botanică, fondată de D-nul *Dr. A. Fătu* cu a sa proprie cheltuială. În apropierea Palatului Criminal (n.n. actualul cămin de studenți *Justin Georgescu*) pe costișa nu de mult încă plină de stîrvuri (stercuri), care răspindeau miazmă neplăcută, se întind astăzi partere și straturi acoperite cu plante botanice și flori, care agurează (emană) balsamul vindecătoriu și desfătează ochiul prin varietatea culorilor.

Acolo se văd înșirate după sistemul științei, pomi de aleasă calitate și o colecție de plante întrejile în spițerie (medicinale) cu a lor denumiri tehnice, iar în florăria bine ținută se cultivă și plante exotice ; încît doritorii acestei științe și elevii care frecventează la colegii cursul istoriei naturale pot cu mai mare înlesnire erboriza. Această grădină, de curînd plantată prin îngrijirea și osteneala neobosită a D-lui *Dr. A. Fătu* este chemată a se bucura de un frumos viitor ; ea cu propășirea vegetației plantelor, va spori folosul pentru știință și aprecierea publică pentru sacrificiile vrednicului ei fondator carele au adus acest nou așezămînt către a sa de mai înainte fundație statornică, destinată, ca și în țări străine, instruirii elevilor, pentru a se pregăti într-o specialitate folositoare“.

După zece zile de la apariția acestui articol (18.10.1856), în coloanele aceleiași gazete *Dr. A. Fătu*, publică următoarea scrisoare de răspuns :

D-le Redactor,

În coloanele stimabilei D-voastre *Gazete* din 8 oct. curent nr. 80 ați bine voit a face o ochire asupra primului așezămînt botanic fondat în folosul junimei academice și altor amatori de științe naturale.

Mă simt măgulit Domnule Redactor, prin aprecierea ce ați binevoit a o face, despre ostenelele și sacrificiile materiale ce am făcut pentru patria mea, și primind-o cu recunoștință din partea D-voastră, este nu spre a-mi atrage vre-o laudă, ci pentru ca prin o asemenea aprobție public rostită să se insufle din nobila emulație și altor persoane. Vă sînt cu atît mai mult recunoscător D-le Redactor, cu cît v-ați grijit a lua inițiativa întru această, ca și între alte lucrări folositoare, spre a determina opinia publică și în privința instituției acesteia ce este încă în pruncie, care însă, prin sprijinul înaltei cîmuri și încurajarea bunilor cetățeni, sper că va prospera.

Cu această ocazie, mă simt îndatorat a aduce la cunoștință publicului numele acelor domni și doamne, care prin a lor dărnicie au contribuit cu plante ori cu semințe întru sporirea colecțiilor acestui așezământ, precum în deoseb, se vede în condica bine-făcătorilor, ce se păstrează în această grădină ; aceștia din urmă sînt : Prințesa Smărăndița Moruzi care a avut bunătatea de a-mi pune la dispoziție grădina, ce se află pe frumoasa D-sale proprietate Hălăucești de lingă Siret ; D-nei Vorniccasca Smaranda Sturdza ; D-nei Aglaia Profira Negrutzi ; D-nei Aga Iorgu Voinescu ; D-nei Aga Kostachi Polizu ;..., Doctorului Sabo care în a sale excursii la țară a adunat pentru această grădină peste trei sute de plante de felurite specii.

Am onoarea, Domnule Redactor, de a fi cu o vie recunoștință al D-voastră prea umil supus „*Dr. Fătu*“.

Pentru înființarea grădinii, *A. Fătu* a cumpărat, cu banii săi, un teren mlăștinos și insalubru, situat în apropiere de Ripa Galbenă, care pe atunci se găsea la periferia orașului, și îl transformă într-o splendidă grădină botanică, cu cheltuieli bănești care au depășit 50.000 galbeni. Guvernul și Camera Deputaților i-au alocat drept subvenție o sumă anuală de 2 400 franci și în același timp au declarat grădina sa, instituție de interes public.

Deși grădina era particulară, scopul înființării ei, așa după cum însuși ctitorul o mărturisește, era :

1. De a îmbunătăți salubritatea Iașilor și,
2. De a îndemna junimea studiosă la învățarea botanicii, oferind în același timp iubitorilor de științe naturale ocazia de a contempla natura.

Amplasarea plantelor în grădină începea cu plantele cele mai evolute și se termina cu cele mai puțin evolute. Nomenclatura a fost „Cea latină adoptată de magistrul științei“, întregită de către *A. Fătu* cu denumirile populare.

Datorită muncii neobosite desfășurată de către *A. Fătu*, în scurt timp grădina sa, se face cunoscută, devenind un important centru de învățămînt.

Acest lucru ne este atestat de o serie de documente și relatări din partea unor mari oameni de știință ai timpului.

Astfel, într-o scrisoare a marelui profesor și om de știință Grigore Cobălcescu, datată din 13 mai 1863 și adresată directorului Gimnaziului din Iași, unde pe atunci Cobălcescu funcționa ca profesor, se consemnează : „Fiind necesar ca școlarii claselor I și II să se familiarizeze cu cunoașterea practică a plantelor pe care le studiază la cursul de Botanică, subscrisul vă rog să binevoiți să faceți cele de cuviință pentru ca anumiți școlari să se poată duce în toată sîmbăta, 5 pînă la 7 ore în grădina botanică a D-lui Fătu“.

În grădină, *Fătu* a ținut o mare parte din cursurile sale de Botanică și tot de aici își recolta materialul intuitiv pentru cursuri și lucrări practice.

Prof. dr. *N. Leon* în „*Amintiri*“, capit. IV, 1922, în care prezintă Institutul botanic de la Jena, relatează următoarele :

„Scriind aceste rînduri, mă duce gîndul cu 40 de ani în urmă la grădina botanică a d-rului *Anastasiu Fătu*. Atunci studentii universității din Iași și elevii diferitelor școli aveau pulința să studiem plantele în viață sub diferitele lor faze. Acolo, cei mai mulți am căpătat dragostea pentru studiul naturii. Grădina avea o înfățișare simpatcă, terenul era accidentat ; ne scoboram în ea pe o scară din strada Florilor, care trecea pe sub fereastra lui *Fătu*, de unde ajungeam imediat în fața serelor. Erau două sere : una caldă pentru plantele din regiunile tropicale și alta temperată pentru plante de florărie rece. Grădina conținea în 1871 : 2 500 specii de plante, după cum se

poate vedea din catalogul grădinii publicat în revista științifică din acel an. Plantele proveneau parte din țări străine, parte din erborizațiile făcute în diversele localități ale Moldovei, la care dr. Szabo a contribuit în mod însemnat.

O plăcere nespuse de mare pentru noi era când găseam în grădină pe simpaticul profesor de botanică și-l găseam foarte des printre tăblițele, care indicau numele genurilor și a speciilor. Cu mare bucurie se punea el la dispoziția noastră, scotea un briceag și o lupă din buzunar și începea - parcă-l aud : — Această plântuță. Domnilor, e din familia cutare... arătându-ne apoi modul cum se lipsesc carpelele între ele, cum se inseră ovulele diferitelor feluri de placentățiune etc.

Toate celelalte științe de la universitatea noastră au luat de atunci o dezvoltare înfloritoare ; singur învățămîntul botanic a dat îndărăt. Multă energie și mai cu seamă autoritate trebuie unui profesor ca să poată căpăta de la guvernării noștri fondurile necesare pentru crearea unei grădini botanice, — cum a fost cazul d-rului *Brândză*, care a creat grădina botanică din București.

Puțină bună voință și puținică trecere trebuia celor în drept din Iași ca să obție de la stat cumpărarea grădinii botanice a d-rului *Fătu*, care a existat și care a dispărut datorită indolenței lor”.

Tot prof. *N. Leon*, în „Amintiri“ (vol. III, pag. 41), consemnează următoarele :

„De botanică era profesor D-rul *Anastasiu Fătu*, ale cărui lecții erau foarte atrăgătoare.

El intra în clas cu un coș de plante, pe care le aducea din grădina lui botanică. La curs nu eram decît șase sau șapte studenți, încăpeam cu toții în banca din față. *Fătu* sta în picioare lângă noi, scotea briceagul și lupa din buzunar, deschidea tratatul de botanică a lui *Boillon*, la familia respectivă și după ce citea cite o bucată ne arăta pe plantă : forma tulpinii, a frunzelor, dispoziția lor, constituția florei, sepale, petale, stamine, carpele, fructul, semințele, inflorescența, și tot ce se putea vedea în momentul acela la plantă, ca să ne dea caracterul familiei din care făcea parte.

Lecția era un fel de conferință fără nici o pretenție, dar foarte instructivă pentru noi începătorii”.

A. Fătu, ne spune cu oarecare mîndrie, în discursul său de recepție ținut în anul 1872, cu ocazia primirii sale ca membru al Academiei Române că : „grădina sa botanică s-a prezentat cu 300 exponate la expoziția regională din 1865, de la Frumoasa (n.n. expoziția a fost organizată în complexul palatelor și în parcul de la Frumoasa, de lângă Iași), organizată de *Ion Ionescu de la Brad* unde a primit medalia de argint pentru cele expuse.

Legat de participarea Dr. *Anastasiu Fătu* cu plante provenite din grădina botanică la această expoziție *Ion Ionescu de la Brad* menționează următoarele : „D-nul *Anastasiu Fătu* doctor în medicină și în drept, expune 304 plante agricole, industriale, medicinale și altele luate din cele cultivate în grădina botanică ce a înființat-o în Iași lângă Penitenciar. În continuare se face apoi o succintă descriere a grădinii și se prezintă apoi lista completă, pe familii, a celor 304 plante expuse. În aceeași lucrare, la capitolul „Premiile date expozanților de la Frumoasa (1865), la clasa I Horticultură se menționează : „D-lui doctor *Anastasiu Fătu* din Iași o medalie de argint pentru 304 plante medicinale, agricole, industriale și altele, aduse din grădina botanică ce a înființat-o în Iași cu propriile sale cheltuieli”.

Din lucrarea lui *Fătu* intitulată „Enumerațiunea speciilor cultivate în grădina botanică din Iași în anul 1870“, publicată în anul 1871, reiese că după circa 14 ani, în cîmp și în serele grădinii se cultivau impresionantul număr de 2 500 de specii de plante adunate de pe tot globul pămîntesc.

Plantele care populau grădina, proveneau în marea lor majoritate din flora Moldovei, iar restul au fost procurate din străinătate — din Germania, apoi din grădina botanică din Chișinău. În acțiunea de îmbogățire a fondului de plante a grădinii, doctor *Szabo* și-a adus o contribuție deosebită. După relatările întemeietorului ei, în această grădină existau două corpuri de sere, una pentru plantele din regiunile tropicale, iar alta pentru cele din zona temperată.

Descrierea cea mai completă a acestei grădini, însoțită de unele aprecieri asupra rolului și menirii ei, ne-au rămas de la *Ion Ionescu de la Brad* în „Catalog de Produsele României expuse la Frumoasa în 1865“.

În această grădină plantele sînt distribuite după sistemul grădinii botanice din Paris, adică pe familii și în straturi despărțite de alei. Întinderea grădinii trece de un ha de pămînt. Ea este situată astfel, încît întrunește mult mai multe regiuni, de la cele de jos și pînă la locurile cele mai ridicate, căci porcede din șesul Bahluiului și se suie pînă în sprînceana dealului unde sînt izvoare și care este paralelă cu ulița Iașului ce duce la Păcurari.

În grădină, se găsesc 2 500 de specii de plante indigene și exotice, cele mai multe fiind indigene, grădina d-lui *Fătu* reprezintă flora acestei părți a României. Dar scopul înființării grădinii botanice a fost mai înalt, mai vast, a fost ca ea să servească la învățătura tinerimii din școala superioară din Iași, pentru care D-nul *Fătu* n-a cruțat nici un fel de sacrificiu“.

În anul 1872 subvenția anuală acordată de către orașul Iași pentru întreținerea grădinii a fost suspendată. Suspendată a fost apoi, din ianuarie 1878 și subvenția de 2 400 lei acordată pînă atunci de Ministerul Cultelor și al Instrucțiunilor Publice și din această cauză, după moartea lui *Fătu* (1886), grădina a început să se destrame. Astăzi, de grădina botanică a lui *A. Fătu* ne mai amintește denumirea atribuită străzii care o mărginește, de strada Florilor, iar în memoria întemeietorului ei, o mică străduță din vecinătatea fostei grădini, îi poartă numele.

Din opera lui *A. Fătu* ar fi fost logic să fi rămas în plină dezvoltare grădina botanică pe care el o fondase la 1856. A căutat să facă acest lucru propunînd să vîndă zestrea acestei grădini, prin intermediul Universității din Iași, Ministerului Cultelor și Instrucțiunilor Publice, prin cererea sa din 23 noiembrie 1882, pentru ca această grădină să-și continue existența. Consiliul profesoral al Universității a fost de acord cu această propunere. S-a reușit, pînă la un punct să se facă ceva în această direcție, fiindcă Anastasie *Fătu*, printr-o altă cerere (din 8 iulie 1884) roagă Rectoratul Universității din Iași să numească o comisie pentru alegerea unui loc, din orașul Iași, pe care să fie amenajată viitoarea grădină botanică. Spune că cererea sa este motivată de faptul că în Camera Deputaților s-a votat un fond de 25.000 lei pentru înființarea unei grădini botanice a orașului Iași.

Foarte probabil că forurile administrative de atunci ale Iașului n-au dat curs favorabil în sprijinul acestei cereri, iar prețiosul material botanic oferit de Anastasie *Fătu* s-a irosit după moartea lui. Așa că toată munca depusă (timp de 30 de ani) n-a fost apreciată la justa ei valoare de către autoritățile culturale contemporane lui *A. Fătu*.

Importanța didactică și științifică pe care a prezentat-o această grădină ne este atestată și de marele profesor și om de știință *Petru Poni*, care în „Amintiri“, cap. „Ce am vrut să fac“ (1936), p. 318—322 și 491—493, referindu-se la criteriile pe care le-a pus la baza elaborării proiectului de amenajare a noului local al Universității ieșene, arată : „Clădirea centrală a Universității se va construi pe terenul cumpărat de stat în strada Carol.

În privința institutelor, am fost nevoit să renunț la instalarea lor în clădiri separate, cu locuințe pentru director și personal, ca în Germania și să mă mulțumesc cu construcția de laboratorii care să cuprindă numai locurile destinate învățămîntului practic al studenților și acele ale cercetării științifice. Pentru botanică, gîndul meu era ca statul să cumpere Grădina botanică, înființată cu atîta zel pentru știință de regretatul *A. Fătu*.

Despre viața și opera lui *A. Fătu* s-a scris în *Istoricul Institutului Gregorian* ; în *Istoricul spitalului „Sf. Spiridon“*, a scris apoi academicianul *Emil Pop* în „Figuri de botaniști Români“ (1967); *C. Burduja* și *C. Toma* în „Culegere de studii și articole de biologie“ (1979), iar regretatul academician *N. Macarovic*, în discursul ținut cu ocazia primirii sale ca membru al Academiei Române (1972), i-a omagiat viața și opera.

După modesta noastră părere, viața și opera lui *A. Fătu* este încă insuficient cunoscută, el rămînînd în continuare un mare om „nedreptățit“, omis și din lucrarea „Oameni de seamă ai jud. Vaslui“ al cărui fiu este.

În schimb, în *Istoria generală*, publicată în limba franceză, la Geneva în anul 1868, în capitolul care cuprinde : Oameni de stat, — Oameni de știință — Fondatorii și șefii unor mari Instituții de interes public *A. Fătu* este prezentat astfel :

ANASTASIE FĂTU (România)

Președinte al Camerei deputaților ; — Doctor în drept și în medicină ; — Medic șef al Spitalului Sfintu-Spiridon din Iași, — Fost Profesor de nașteri (la Școala de moașe) la Institutul Gregorian din acest oraș ; Membru al Societății Medicilor și Naturaliștilor din Iași ; — Membru corespondent al Societății Medico-chirurgicale din București ; — și al Societății Sileziene pentru dezvoltarea științelor ; — Membru onorific al Societății de științe naturale al ducatului Nassau ; — Președinte al Societății pentru instruirea (educarea) poporului în România, secția Iași.

Anastasiu Fătu s-a născut la 2 ianuarie 1816 (stil nou) la Mușata, sat situat în județul Fălciu, în Moldova. Tatăl său, preot la biserica grecească, care avea o familie numeroasă dar avere puțină, a obținut ca fiul său, care dovedea încă din copilărie înclinații (calități) deosebite, să fie admis în școlile publice ca bursier al statului. Acest elev s-a dovedit a fi demn de bunăvoința Guvernului, care, drept recompensă pentru sirguința sa la învățătură și pentru buna sa conduită l-a trimis în 1834, ca să-și continue studiile la Viena, în Austria. În acest oraș a primit tînărul student, în 1842, diploma de Doctor în drept.

Între 1839 și 1842, în timp ce studia dreptul, *A. Fătu* a urmat și cursurile Școlii de Medicină ; în cursul acestui din urmă an a plecat în Franța pentru a-și întregi studiile medicale : le-a terminat aici, în 1847, și a obținut, la Facultatea din Paris, diploma de Doctor în Medicină.

Întors în țara sa, *A. Fătu* a fost numit, în 1840, medic de cartier al orașului Iași; a îndeplinit această funcție pînă în 1852.

În 1849, în timp ce ocupa acest post, a fost chemat ca medic al regimentului 2 al Miliției Moldovene; dar n-a funcționat decît 7 luni în această calitate. În cursul acestor ani, s-a dus să studieze pe cheltuiala lui mai multe surse de ape minerală din Moldova pe care le-a descris în tratatul său intitulat: „Descrierea apei simple și a apelor minerale din Moldova“, lucrare care a fost tradusă în rusește, în 1854, de către Dl. Doctor Isidor Copenicki.

În 1852, *A. Fătu* a fost numit Administrator și Profesor de nașteri la Institutul pe care-l înfiinșase Principele (Domnitorul) Grigore Ghica, pentru a primi copiii părăsiți și femeile sărace înainte de naștere. În afara lucrărilor de organizare pe care le-a întreprins în această nouă instituție, el a scris, în limba română, un manual despre nașteri spre folosul moașelor care urmau cursurile sale. După ce a îndeplinit aceste funcții timp de patru ani și jumătate, le părăsi, din motive personale, spre marele regret al Administrației Spitalelor și al Guvernului.

În 1855, *A. Fătu* ceru și obținu de la Guvern autorizația de a înființa o Societate avînd drept scop de a veni în sprijinul elevilor români, care, terminîndu-și studiile în școlile naționale, nu aveau mijloacele necesare de a-și continua pregătirea la o Facultate în străinătate pentru a-și face o carieră. În același timp el își dotă fundația (Societatea) cu o sumă de 1 000 ducăți, adică 11 750 franci. Acest exemplu generos a fost urmat. În curînd, donații mari au creat Societății posibilitatea de a pune în practică ideea patriotică pe care o inspirase. Mulți din acești studenți au revenit deja în țară și ocupă, pe merit, funcții înalte în administrație.

În 1856, *A. Fătu* a cumpărat, din banii săi, un teren mlăștinos și insalubru, situat la una din periferiile Iașului, și îl transformă într-o Grădină botanică cu cheltuieli bănești pe care și le-a asumat și care n-au fost mai mici de 50 000 de galbeni. Guvernul și Camera Deputaților i-au alocat drept subvenție dar mai ales drept recompensă pentru acțiunea sa patriotică o sumă anuală de 2 400 franci și în același timp au declarat Grădina sa, instituție de utilitate (interes) publică. În 1865 el a primit din partea Comitetului expoziției deschise la Iași, o Medalie de argint, precum și o mențiune de onoare pentru colecția sa de plante medicinale și altele.

În 1859, *A. Fătu* a fost însărcinat de către Consiliul de Miniștri să studieze reglementările sanitare din străinătate precum și pe cele din Moldova și Țara Românească cu scopul de a le (unifica) împreună și a scoate din ele, în folosul țării sale, un proiect de ordine sanitară și de igienă publică. Această lucrare, care a fost terminată și tipărită în 1863, a fost adresată și trimisă Camerei Deputaților, care a numit o Comisie spre a o examina.

Doctorul *A. Fătu* a fost numit, în 1863, medic șef al Spitalului Sf. Spiridon, funcție pe care a îndeplinit-o pînă în anul 1867.

A. Fătu a făcut parte din aproape toate Comisiile constituite la Iași, fie de Minister, fie de autoritățile municipale ale acestui oraș, precum și din toate Asociațiile create în țară atît pentru a încuraja industria și comerțul cît și pentru răspîndirea învățaturii în popor. El a scris de altfel un mare număr de articole despre medicină și igienă, articole care au apărut în ziarele din țară.

Viața publică a lui *A. Fătu* se rezumă în puține cuvinte : în 1857, orașul Iași l-a numit Deputat în Divanul ad-hoc, care a fost convocat pentru a exprima voința Moldovei și care a avut drept rezultat unirea Principatelor Române ; în 1866, Colegiul micilor proprietari funciari din Iași i-a încredințat mandatul de a-l reprezenta în Camera deputaților al cărei Vice-Președinte a devenit ; dar, cu puțin timp înainte de dizolvarea acestei Adunări, care a avut loc în 1867 el renunțase la acest mandat și se reîntorcese la viața privată ; la alegerile generale care au avut loc la sfârșitul anului trecut, același Colegiu l-a ales din nou ca reprezentant al său ; această nouă adunare l-a ales ca Președinte cu unanimitate de voturi aproape.

Ca Deputat, a votat întotdeauna cu partidul liberal, și mai ales cu grupul de Deputați independenți ; ca Președinte, a militat întotdeauna pentru concilierea între diversele partide iar regula sa de conduită a fost mereu cea mai scrupuloasă imparțialitate“.

Viața și opera lui *A. Fătu* prezentată în Istoria generală se oprește la anul 1868.

În anul 1870—1871, funcționează ca profesor la catedra de medicină populară de la Seminarul „Socola“, timp în care el a scris un „Manual de Medicină practică populară“ care cuprinde 1 021 de pagini tipărite și care este totodată cea mai voluminoasă lucrare din cîte a scris. În prefața acestei lucrări el spune : „a scris-o fiindcă s-a gîndit ca preoții să dea sfaturi poporului în lipsa medicilor de la țară“.

În anul 1871 *A. Fătu* este ales membru al Academiei Române. În cadrul Academiei Române a desfășurat o vastă activitate pentru stimularea cercetării științifice în țara noastră, donînd în acest scop Societății Academice Române 10 000 lei.

În anul 1872 a fost ales președinte al Societății de medici și naturaliști din Iași, funcție pe care a deținut-o pînă la sfârșitul vieții sale (1886).

În anul 1876, *A. Fătu* ocupă, prin concurs, catedra de botanică de la Universitatea ieșeană. După 4 ani de profesorat, el publică (1880) primul manual de botanică românească pentru universități. În prefața acestui manual, *Fătu* consemnează următoarele : „Dorința principală ce am avut, la publicarea acestei opere, a fost de a cruța, după putință, prețiosul timp al studenților, ce se pierde prin copierea de manuscrite“.

A încetat din viață la 3 martie 1886.

Disparația sa din viață a fost omagiată și în ședințele Academiei din 7, 11 și 19 martie 1886, unde s-au adus de către *Ion Ghica* și *G. Barițiu*, omagii deosebite vieții și operei marelui medic și naturalist *A. Fătu*.

În acest an, cînd se împlinesc 125 de ani de la data înființării la Iași, de către *A. Fătu* a primei grădini botanice din România ; 165 de ani de la naștere și 95 de ani de la încetarea din viață, Grădina botanică, Facultatea de Biologie și Universitatea ieșeană, îl cinstesc memoria prin organizarea acestei sesiuni jubiliare și prin dezvelirea în cadrul Grădinii botanice a unui modest bust, creația și donația artistului emerit ieșean Eftimie Birleanu (fig. 1).

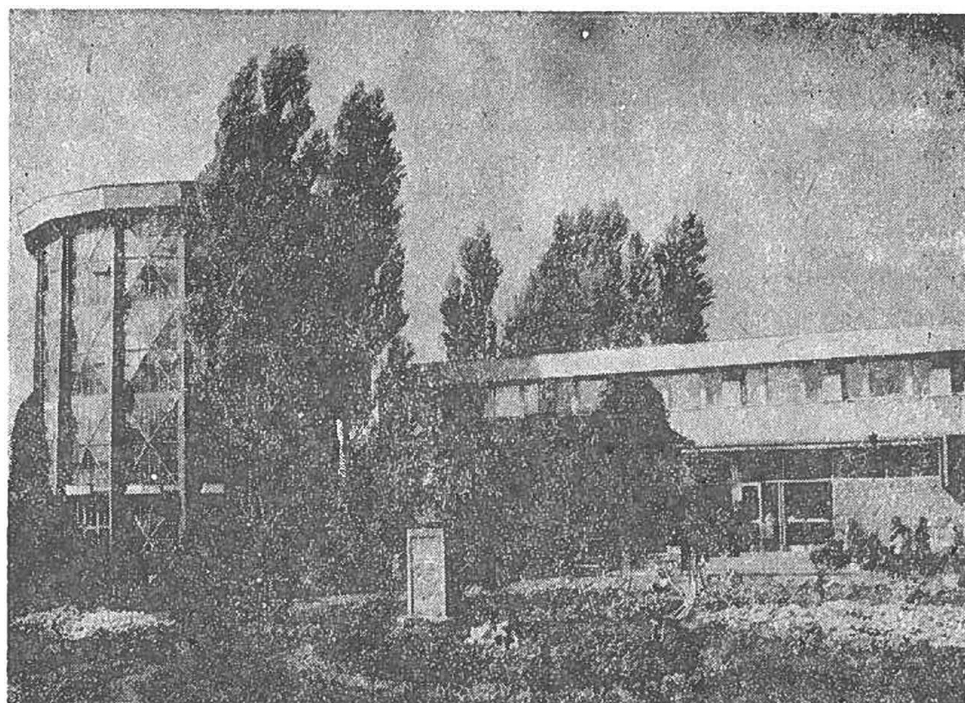

Fig. 1. Façada pavilionului Grădinii botanice din Iași, în prim plan cu bustul lui *A. Fătu*.

LE DR. ANASTASIE FĂTU, FONDATEUR DU PREMIER JARDIN DES PLANTES
DE ROUMANIE

R é s u m é

L'ouvrage présente certains aspects de la vie et de l'oeuvre d'Anastase Fătu (1816—1886) docteur en droit et en médecine, ancien professeur de botanique à l'Université „Al. I. Cuza” de Iași membre de l'Académie Roumaine ; les aspects concernent surtout l'organisation du jardin des plantes qu'il a créé à Iași en 1856. On présente l'histoire du jardin, sa structure et ses fonctions, et l'on met en évidence le fait que le jardin actuel de l'Université a ses origines dans le jardin des plantes du docteur A. Fătu.